

COST programa – puiki patirtis jauniems mokslininkams

Simona Lavinskienė

LSMU MA Pulmonologijos ir imunologijos klinika

COST programos dalyvė Simona Lavinskienė su Groningeno universiteto Molekulinės farmakologijos departamento mokslininkų grupe

KAS YRA COST PROGRAMA IR JOS VEIKLOS

COST – Europos tarpvyriausybinių bendradarbiavimo programa mokslo ir technologijų srityje (angl. *European Cooperation in Science and Technology*), koordinuojanti nacionalinėmis lėšomis finansuojamus mokslinius tyrimus.

Programa skatina Europos valstybių bendradarbiavimą, siekia mažinti fragmentaciją mokslinių tyrimų srityje ir atverti Europos mokslinių tyrimų erdvę bendradarbiavimui pasaulyje.

Lietuva valstybės narės teisėmis COST programoje dalyvauja nuo 1999 metų. COST programa remia tarptautinius tinklus, t. y. COST veiklas, orientuotas į mokslinių tyrimų projektus tose srityse, kurios domina ne mažiau kaip penkias COST valstybes nares.

COST veikla – tai bendradarbiavimo tinklas, jungiantis Europos ir kitų valstybių tyrėjus, dirbančius atskiroje mokslinių tyrimų srityje. COST veiklos apima fundamentinius ir taikomojo mokslinius tyrimus.

COST VEIKLA BM1201 „LĒTINIŲ PLAUCIŲ LIGŲ KILMĖ IR RAIDA“

Lėtinės plaučių ligos yra viena dažniausių mirties priežasčių pasaulyje.

Efektyvių priemonių kovai su šia lėtine liga vis dar neatrasta. Naujausi mokslinių tyrimų duomenys rodo, kad įvairių rizikos veiksnių ekspozicija jau ankstyvame amžiuje nulemia lėtinių plaučių ligų išsivystymą vėlesniu gyvenimo periodu. Tokia koncepcija atveria galimybes modifikuoti rizikos veiksnių sukeltus pokyčius ir užkirsti kelią tolesniam ligos formavimuisi ar progresavimui. Tačiau konkretūs ligos vystymosi molekuliniai mechanizmai vis dar nėra išsamiai ištyrinėti. Jų išsiaiškinimas ir įgytų naujų žinių skleidimas turi didelės reikšmės kuriant naujas ir tobulinant jau esamas ligos profilaktikos, diagnostikos ir gydymo strategijas. Naujiems duomenims gauti ir skleisti itin svarbu glaudus tarpdisciplinis bendradarbiavimas. Taigi buvo sukurta ir patvirtinta COST *Action* BM1201 programa „Lėtinių plaučių ligų kilmė ir raida“ (angl. *Developmental Origins of Chronic Lung Disease*), vienijanti įvairių sričių mokslininkus: gydytojus, biologus, chemikus, bioinformatikus, kad bendromis pastangomis būtų ištyrta lėtinių plaučių ligų išsivystymo mechanizmai ir sukurtos naujos profilaktikos, diagnostikos bei gydymo strategijos.

COST *Action* BM1201 valdymo komiteto narys yra LSMU MA Pulmonologijos ir imunologijos klinikos profesorius K. Malakauskas. Pagal šią

COST veiklą 2013 m. spalio–lapkričio mėn. Groningeno universiteto Molekulinės farmakologijos departamente, vadovaujant prof. Reinoudui Gosensui, sėkmingai trumpalaikę mokslinę misiją (angl. *Short Term Scientific Mission*) atliko LSMU MA Pulmonologijos ir imunologijos klinikos doktorantė biologė Simona Lavinskienė. Misijos tikslas – perprasti eozinofilų ir bronchų lygiųjų raumenų ląstelių kombinuoto kultivavimo ir jų interpretavimo metodus. S. Lavinskienės trumpalaikė mokslinė misija buvo pirmasis žingsnis pradedant bendradarbiavimą tarp Lietuvos sveikatos mokslų ir Groningeno universitetų. Nuo 2014 m. kovo 3 d. pradėtas vykdyti Lietuvos mokslo tarybos finansuojamas projektas „Eozinofilų įtaka bronchų lygiųjų raumenų remodeliacijai sergant astma“ (sutarties Nr. MIP-010/2014). Visa tai patvirtina, kad COST programa ir trumpalaikės mokslinės misijos yra puiki galimybė jauniems mokslininkams ne tik įgyti patirties, naujų žinių, bet ir plėtoti naujas mokslines idėjas bei bendradarbiavimą.

COST PROGRAM – A GREAT EXPERIENCE FOR YOUNG SCIENTISTS

SIMONA LAVINSKIENĖ
DEPARTMENT OF PULMONOLOGY AND IMMUNOLOGY
ACADEMY OF MEDICINE LITHUANIAN UNIVERSITY
OF HEALTH SCIENCES

Keywords: COST, chronic pulmonary disease, Short Term Scientific Missions.

Summary: COST is an intergovernmental framework for European Cooperation in Science and Technology, allowing the coordination of nationally-funded research on a European level. Short Term Scientific Missions (STSMs) are travel grants aimed at strengthening the existing COST action network by allowing scientists to go to an institution or laboratory in another COST member state. STSM is the important step in the collaborative project „Eosinophil induced airway smooth muscle remodelling in asthma“ between Lithuanian University of Health Sciences and Groningen University. It confirms that COST Actions are the great opportunity for young scientists to gain invaluable experience in host institutions for the development scientific ideas and future collaborations.